

ACORDO DO PLENO DO CONSELLO DE UNIVERSIDADES, NA SESIÓN REALIZADA O 22 DE SETEMBRO DE 2011, POLO QUE ESTABLECEN DIRECTRICES PARA A ADAPTACIÓN DA LEXISLACIÓN DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS Á UNIVERSIDADE, DE PROMOCIÓN E EXTENSIÓN DA CULTURA PREVENTIVA Á COMUNIDADE UNIVERSITARIA

As disposicións que conforman o marco normativo en prevención de riscos laborais teñen vocación de universalidade e integración, o que no ámbito da universidade supón considerar a protección fronte aos riscos laborais como unha actuación única, indiferenciada e coordinada á propia da universidade, estendéndose a toda a comunidade universitaria.

A especial natureza da institución universitaria fai recomendable o establecemento duns criterios homoxéneos que permitan adaptar as esixencias normativas xerais nesta materia á organización e ás peculiaridades científicas, docentes e investigadoras da universidade mesma.

Nese sentido, e dado que a disposición adicional cuarta do Regulamento dos servizos de prevención prevé a elaboración de normativas específicas, cando as peculiaridades das administracións públicas así o esixan, este acordo nace co obxectivo de servir de referencia no ámbito da prevención de riscos laborais na universidade e comprende tanto aos que desempeñan o seu labor nesta, como aos estudantes para os que ha de considerarse a adaptación que establece o Real decreto 1791/2010, do 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do estudante universitario.

Igualmente, é necesario asumir o papel dinamizador que as estratexias europea, española e das comunidades autónomas en materia de seguranza e saúde no traballo (2007-2012) atribúen ás administracións públicas, este acordo debe servir para mobilizar a sociedade española e facela aínda máis sensible e comprometida coa prevención de riscos laborais, contribuíndo desta maneira a desenvolver e consolidar unha cultura da prevención de riscos laborais.

Unha vez que o Real decreto 337/2010, do 19 de marzo, modificou o apartado 2 do artigo 37 do Regulamento dos servizos de prevención, circunscribiuse ao ámbito da universidade a responsabilidade de asumir a formación requirida para o desempeño das funcións de nivel superior en prevención de riscos laborais. Iso require que as universidades desenvolvan as titulacións académicas nesta materia.

Finalmente, no Real decreto 189/2011, do 18 de febreiro, polo que se desenvolve a estrutura orgánica básica do Ministerio de Educación e se modifica o Real decreto 1366/2010, do 28 de outubro, polo que se aproba a estrutura orgánica dos departamentos ministeriais, asígnaselle á Secretaría Xeral de Universidades, entre outras, a función de promover a normativa básica que favoreza a implantación das medidas de prevención de riscos laborais nas universidades que permita mellorar o nivel de calidade, así como o deseño, a planificación, a coordinación, o apoio e a supervisión das actividades relativas á ordenación, programación e xestión que competen á Administración xeral do

Estado en materia de ensino superior universitaria e o desenvolvemento da política universitaria, en coordinación co Consello de Universidades.

Por tanto o presente acordo pretende:

1. Promover a normativa básica, que favoreza a integración da prevención no seo da universidade española e propiciar a integración da prevención no conxunto das súas actividades e decisións.
2. Fomentar a integración transversal da prevención de riscos laborais na formación universitaria e estender determinadas accións e garantías preventivas ao resto da comunidade universitaria non suxeita ao marco das relacións laborais, nun contorno onde primen a seguranza e a saúde como vivencia imprescindible para fomentar unha verdadeira cultura preventiva.

O presente acordo pretende ser de aplicación á universidade e a todos os organismos vinculados ou dependentes dela, así como ao persoal docente e investigador, ao persoal de administración e servizos, ao persoal investigador en formación con calquera antigüidade e vinculación, os cales quedarán asimilados ao persoal propio sinalado anteriormente e aos estudantes; aos que aínda que non lles sexa de aplicación o marco normativo de prevención de riscos laborais, seranlles extensivos os códigos de boas prácticas que garantan a súa seguranza e saúde. Neste punto, estarase ao que está establecido no Estatuto do estudante.

ANEXO I

ESTABLECEMENTO DE DIRECTRICES PARA A EFICAZ INTEGRACIÓN DA PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS NA UNIVERSIDADE

- 1. Integración da actividade preventiva na xestión e Plan de prevención de riscos laborais**
- 2. Integración da actividade preventiva na docencia**
- 3. Integración da actividade preventiva na investigación**
- 4. Integración da prevención nos campus**
- 5. Participación e representación. Comité de Seguranza e Saúde**
- 6. Servizos de prevención de riscos laborais**
- 7. Medidas de urxencia**
- 8. Coordinación institucional en prevención de riscos laborais na universidade**
- 9. Instrumentos de control**

1. Integración da actividade preventiva na xestión e Plan de prevención de riscos laborais

O reitor ou reitora, como máxima autoridade universitaria e responsable da prevención de riscos laborais na súa universidade, desenvolverá nas súas políticas de goberno as accións necesarias para conseguir a integración efectiva desta. Na devandita integración haberá que ter en conta as particularidades que require o ámbito da universidade e implantará a prevención nesta e en todos os organismos vinculados ou dependentes, na medida do posible, que se proxectará en todos os niveis organizativos e xerárquicos, en todos os procesos técnicos, na organización do traballo e nas condicións en que este se preste nos procesos de adquisición e investimento, contratación de obras ou servizos, proxectos técnicos de edificación e reforma, montaxe e mantemento de instalacións e equipos de traballo, contratación de persoal ou cambio de posto de traballo e calquera outros que poidan afectar á seguranza e saúde.

No ámbito da súa competencia, o persoal docente e investigador e o persoal de administración e servizos asumirá a prevención de riscos laborais en todas as actividades que promova ou realice. No caso do persoal docente e investigador,

co fin de realizar e transmitir prácticas de traballo seguras, asumirá a prevención respecto ao alumnado, ao persoal de administración e servizos, e ao persoal investigador en formación ao seu cargo.

A ferramenta de implantación será o Plan de prevención de riscos laborais que deberá axustarse ao que está establecido no artigo 2 do vixente Regulamento dos servizos de prevención e incluírá as seguintes particularidades.

O Plan de prevención de riscos laborais deberase reflectir nun documento que será aprobado polo Consello de Goberno de cada universidade, tras unha consulta ao Comité de Seguranza e Saúde. Este integrárase no Plan estratéxico da universidade e conservárase a disposición da autoridade competente e da comunidade universitaria, e incluírá, coa amplitude adecuada á dimensión e características de cada universidade, os seguintes elementos:

- a) A identificación das características xerais da universidade, o número de centros, departamentos, institutos, servizos e outras estruturas universitarias, persoal empregado, infraestruturas e as súas características con relevancia na prevención de riscos laborais.
- b) A estrutura organizativa da universidade, coa identificación das funcións e responsabilidades que en materia de prevención de riscos laborais e de autoprotección asume o persoal da universidade e as respectivas canles de comunicación entre eles, en relación coa prevención de riscos laborais.
- c) A identificación, se for o caso, dos procesos, das prácticas e dos procedementos organizativos existentes na universidade en relación coa prevención de riscos laborais.
- d) A organización da prevención na universidade, con indicación da modalidade preventiva elixida e os órganos de representación existentes.
- e) A política, os obxectivos e a planificación que en materia preventiva pretende alcanzar a universidade, así como os recursos humanos, técnicos, materiais e económicos de que vai dispor para o efecto.

Cada universidade asegurará a presenza de recursos preventivos en todos os casos establecidos no artigo 32 bis da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais.

Todos os proxectos de novos edificios, reformas dos existentes e instalacións e adquisicións de equipos de traballo deberán ser informados, previamente á aprobación do proxecto, polo órgano técnico responsable e polo Servizo de Prevención de Riscos Laborais; que deberán contar con información suficiente para posibilitar o deseño dunhas condicións de traballo seguras e eficientes.

Para conseguir un uso eficiente dos recursos en materia de coordinación de actividades preventivas, poderanse establecer convenios de colaboración con outras universidades e organismos vinculados ou dependentes dela, co obxecto de autorizar o Servizo de Prevención da universidade titular para que realice a avaliación de riscos correspondente a traballadores concorrentes pertencentes a outras universidades, cando estes concorran nos lugares de traballo da universidade titular. Para estes efectos deberáselle comunicar previamente ao Servizo de Prevención de Riscos Laborais a presenza destes traballadores.

2. Integración da actividade preventiva na docencia

De conformidade co que establece o Real decreto 1791/2010, do 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do estudante universitario, as universidades facilitaranlle formación aos estudantes universitarios sobre prevención de riscos laborais, así como os medios que garantan a súa saúde e seguranza no desenvolvemento das súas actividades de aprendizaxe. Os estudantes, pola súa banda, estarán obrigados a coñecer e cumprir as normas internas sobre seguranza e saúde, especialmente as que se refiren ao uso de laboratorios de prácticas e contornos de investigación.

As universidades arbitrarán os mecanismos oportunos co fin de responder ás posibles situacións que poidan supoñer risco de dano para a seguranza e a saúde dos estudantes. Nos casos de prácticas de laboratorios, talleres e traballos de campo, será o persoal docente responsable destas, o encargado de asegurar o cumprimento dos principios da acción preventiva establecidos no artigo 15 da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais, así como de velar polo cumprimento dos códigos de boas prácticas no desenvolvemento destas. Prestaráselle especial atención á planificación das medidas preventivas destinadas a apoiar os estudantes con discapacidade. Para todo iso, requiriráselle ao Servizo de Prevención de Riscos Laborais os informes técnicos de asesoramento que se estimen necesarios.

O Servizo de Prevención Riscos Laborais ten que coñecer todos os incidentes e accidentes que lle ocorran aos estudantes nas instalacións da universidade.

A Universidade disporá dun Manual de acollida destinado aos estudantes, que incluírá entre outras informacións, as seguintes: instrucións de actuación en caso de urxencia contidas nos Plans de autoprotección dos centros, obrigacións preventivas para evitar accidentes e información sanitaria básica de interese xeral e de promoción da saúde. O Servizo de Prevención de Riscos Laborais colaborará na elaboración do Manual de Acollida.

3. Integración da actividade preventiva na investigación

O investigador principal dun proxecto de investigación asumirá a responsabilidade da aplicación da prevención riscos laborais en todas as actividades que realice o equipo investigador que lidere.

Todo proxecto de investigación requirirá para a súa aprobación e dotación, relacionar na súa memoria de presentación a identificación dos perigos para a seguranza e a saúde, a xestión dos residuos perigosos xerados, e as medidas preventivas existentes e propostas para o seu control, antepondo os medios de protección colectiva á individual, con expresión en todos os casos da dotación orzamentaria necesaria así como a idoneidade do lugar de traballo ou dotación prevista para a súa adecuación. A universidade acreditará, co asesoramento do Servizo de Prevención de Riscos Laborais, a idoneidade das previsións en

materia de prevención riscos laborais dos proxectos de investigación. En todo caso, garantirá que dispón das instalacións e infraestruturas adecuadas en materia de prevención e saúde laboral para a actividade investigadora proposta.

Requirirase á Secretaría Xeral de Universidades que promova acordos para conseguir que toda convocatoria de proxectos de investigación realizada polos distintos ministerios, organismos dependentes ou relacionados con estes, consellerías das comunidades autónomas, organismos dependentes ou relacionados con estas, universidade e todos os organismos vinculados dependentes dela, establezan os requisitos esixidos nos parágrafos anteriores.

Cando no proceso de investigación concorran investigadores de distintas institucións e se produzan algunhas das situacións indicadas no artigo 13 do Real decreto 171/2004, do 30 de xaneiro, polo que se desenvolve o artigo 24 da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais, en materia de coordinación de actividades empresariais, o reitor ou a reitora, por proposta do investigador principal, co asesoramento do Servizo de Prevención de Riscos Laborais, nomeará un traballador designado de entre os membros do equipo de investigación.

4. Integración da prevención nos campus universitarios

Co obxectivo de crear verdadeiros contornos de vida universitaria incorporada socialmente ao distrito urbano ou territorio con alta calidade de vida, prestación de servizos e melloras enerxéticas e ambientais, cada universidade poderá elaborar un proxecto estratéxico común de campus de excelencia, conforme aos criterios que o estableza o Ministerio de Educación.

Cada universidade impulsará acordos, no ámbito dos seus campus universitarios, para asumir a coordinación en materia de prevención riscos laborais e dotará o Servizo de Prevención de Riscos Laborais dos recursos humanos, materiais e económicos suficientes. Nos casos en que así se acorde, a universidade poderá repercutir, nas distintas entidades afectadas, os custos de prevención que orixinen a súa incorporación e mantemento.

As universidades instarán o Ministerio de Educación para que no desenvolvemento das súas actuais políticas impulse aqueles proxectos de campus universitarios que, integrando a prevención, introduzan melloras e innovacións no terreo das condicións de seguranza e saúde no traballo, especialmente en laboratorios de prácticas e de investigación, así como en melloras dos lugares de traballo, a seguranza das instalacións e do equipamento científico instrumental. En calquera caso, prestarase unha especial atención aos membros da comunidade universitaria con discapacidades.

Instarase a Secretaría Xeral de Universidades, a que valore como mérito, nas convocatorias de campus de excelencia internacional, a integración da prevención de riscos laborais no Sistema de Xestión da Universidade.

5. Participación e representación

A participación e representación dos traballadores axustarase ao que establece o Artigo 34 da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais.

6. Comité de Seguranza e Saúde

Para a aplicación correcta dos artigos 38 e 39 da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais, para a universidade acórdanse as seguintes precisións:

- ♦ A Presidencia do Comité de Seguranza e Saúde ostentaraa o reitor ou reitora, ou persoa do equipo reitoral en quen expresamente delegue, co fin de informar das propostas de carácter estratéxico que acorden nel ao Consello de Goberno da universidade para as someter á súa aprobación.
- ♦ No caso de que os membros do Servizo de Prevención de Riscos Laborais, non formen parte do Comité de Seguranza e Saúde, deberá garantirse a súa asistencia a todas as reunións do Comité, con voz pero sen voto.
- ♦ A universidade velará para que os representantes designados pola institución no Comité de Seguranza e Saúde reflictan a diversidade de colectivos existentes.

7. Servizos de Prevención de Riscos Laborais

En xeral estarase ao que establece a Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais e o Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención, coas particularidades para o ámbito universitario que a continuación se detallan.

Entenderase como Servizo de Prevención de Riscos Laborais o conxunto de medios humanos e materiais necesarios para realizar as actividades preventivas co fin de garantir a adecuada protección da seguranza e a saúde dos traballadores, asesorando e asistindo para iso ao reitor ou reitora, ou á persoa en quen delegue, aos órganos de goberno da universidade, aos traballadores e aos seus representantes e aos órganos de representación especializados.

Para o exercicio destas funcións, o reitor ou a reitora articulará os sistemas pertinentes para que se facilite ao Servizo de Prevención de Riscos Laborais o acceso á información e documentación a que se refiren os artigos 18 e 23 da Lei 31/95 de prevención de riscos laborais.

O Servizo de Prevención de Riscos Laborais terá carácter interdisciplinar e integrará as especialidades de Seguranza no Traballo, Hixiene Industrial, Medicamento do Traballo e Ergonomía e Psicosocioloxía aplicada. Daráselle prioridade á constitución de servizos de prevención propios, contratando

temporalmente as actividades preventivas que se consideren necesarias para alcanzar os obxectivos previstos. Deberá cumprir cos seguintes requisitos:

1. Os seus integrantes, de acordo ao artigo 15.1 do Real decreto 39/1997, dedicaranse de forma exclusiva á finalidade deste, agás as excepcións previstas nas funcións de control do presente acordo.
2. Os servizos de Prevención de Riscos Laborais propios terán que contar, como mínimo, con dúas especialidades ou disciplinas preventivas das que están recollidas nos artigos 34 e 37 do Regulamento dos servizos de prevención. Para ese efecto, entenderase por asunción de especialidade preventiva, a existencia de, cando menos, un técnico de nivel superior por especialidade conforme aos seguintes criterios.

Especialidades técnicas: o número de técnicos de nivel superior en Prevención de Riscos Laborais por traballadores e persoal de investigación en formación, non incluídos no colectivo de traballadores, establecerase segundo a seguinte táboa:

Traballadores	N.º de técnicos de nivel superior
Até 1000	2
De 1001 até 1500	3
A partir de 1501 por cada 500 traballadores adicionais	Un técnico de nivel superior adicional

As universidades que así o consideren poderán incorporar técnicos de nivel intermedio como apoio aos técnicos de nivel superior e sen prexuízo dos cocientes establecidos na táboa anterior.

Especialidades sanitarias: estarase ao regulado no Real decreto 843/2011, do 17 de xuño (BOE do 4 de xullo de 2011), polo que se establecen os criterios básicos sobre a organización de recursos para desenvolver a actividade sanitaria dos servizos de prevención.

Apoios administrativos: a universidade deberá garantir o apoio administrativo aos servizos de Prevención de Riscos Laborais.

Poderá acordarse a constitución de Servizos Mancomunados de Prevención de Riscos Laborais entre a Universidade e os organismos vinculados ou dependentes dela, axustándose ao que está establecido con carácter xeral no artigo 21 do Regulamento dos servizos de prevención. Os servizos de prevención así constituídos terán a consideración de propios para cada unha das entidades que os constitúan. As entidades titulares do dito Servizo Mancomunado de Prevención de Riscos Laborais elaborarán os estatutos polos que se deberá guiar a xestión da mancomunidad e establecerán os criterios para a xestión do servizo mancomunado.

8. Medidas de urxencia

Será de aplicación o anexo I do Real decreto 393/2007, do 23 de marzo polo que se aproba a Norma básica de autoprotección, a todos os edificios destinados a docencia ou investigación.

Os edificios históricos de titularidade da universidade deberán de ter un Plan de autoprotección cun anexo específico en que se detallen as características concretas do edificio que implican algún condicionante para o cumprimento da normativa vixente referida no apartado precedente. En caso de aparecer incumprimentos, deberase xustificar o risco que supón, a posible solución existente e a repercusión de a levar a cabo ou a imposibilidade técnica da súa adaptación, nese caso aumentaranse o número de simulacros, de instalacións preventivas e de recursos que se utilizarán.

Toda a comunidade universitaria terá a obrigaón de participar, na medida das súas capacidades e formación facilitada, nos plans de autoprotección e nos plans de urxencias tendo en conta as condicións específicas de urxencia para persoas con discapacidade e de asumir as funcións que lle sexan asignadas na súa aplicación.

9. Coordinación institucional en prevención de riscos laborais na universidade

Instarase a Secretaria Xeral de Universidades do Ministerio de Educación para que requira á Conferencia Xeral de Política Universitaria a promoción e o impulso da prevención de riscos laborais na universidade e, de ser o caso, ao Consello de Universidades.

10. Instrumentos de control

No ámbito da universidade, e dentro do proceso de mellora continua que implican os campus de excelencia, cada universidade deberá someterse ao control periódico mediante auditorías do sistema de xestión de prevención de riscos laborais. Estas auditorías constitúense no instrumento de control legal da xestión nesta materia e terán carácter obrigatorio.

Instarase o Ministerio de Educación para que constitúa un órgano especializado en materia de prevención riscos laborais na universidade, adscrito á Secretaría Xeral de Universidades.

Este órgano deseñará o proceso avaliador que hai que seguir, de acordo cos criterios técnicos para a práctica das auditorías legais ditados polo órgano competente do Ministerio de Traballo coas peculiaridades que procedan no ámbito universitario.

Para iso proporalle á Secretaría Xeral de Universidades, que as remitirá ao Consello de Universidades, as seguintes guías; “Sistema de xestión de prevención de riscos laborais para a universidade”, “Manual do sistema de xestión de prevención de riscos laborais para a universidade”, “Procedementos básicos do sistema de xestión de prevención de riscos laborais para a universidade”, “Modelo de Plan de prevención de riscos laborais”, “Regulamento organizativo do servizo de prevención de riscos laborais” e cantas outras aparezan como necesarias para a súa aprobación e posterior publicación no prazo máximo de dous anos, a partir da data de aprobación do presente acordo.

Esta competencia entenderase sen prexuízo das que lle corresponden ao Consello de Seguranza Nuclear de acordo coa súa lexislación específica.

A primeira auditoría do sistema de xestión da prevención de riscos laborais deberase levar a cabo dentro do cinco anos seguintes á entrada en vigor do presente acordo e deberá ser repetida cada catro anos, ou nas circunstancias previstas no artigo 30.4 do RD 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención.

Para o desenvolvemento desta función, o Órgano de Control designará expertos entre os técnicos superiores en prevención de riscos laborais das universidades, habilitados para realizar auditorías legais en prevención de riscos laborais, que se acrediten no sucesivo ante este órgano e se axusten para iso aos requisitos de formación, especialización e experiencia prefixados.

Na execución da auditoría, estarase ao que dispoñen os artigos 30 e 31 do RD 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención e ao que determinen os criterios que o Órgano de Control estableza para o efecto.

Para o desenvolvemento desta función de control, o Órgano de Control contará no desenvolvemento do proceso auditor coa colaboración do Servizo de Prevención de Riscos Laborais e a Xerencia da universidade auditada.

ANEXO II

Recomendacións para a promoción e extensión da cultura preventiva á comunidade universitaria

Integración transversal da prevención de riscos laborais na formación universitaria.

A universidade acorda promover a cultura preventiva mediante a integración transversal da prevención riscos laborais nos plans de estudo de todas as titulacións universitarias, ao amparo dos obxectivos 4 e 6 da Estratexia española de seguranza e saúde 2007/2012.

Os plans de estudo deberán ter en conta que calquera actividade profesional implica a integración trasversal da prevención riscos laborais, para o que se incorporarán os contidos preventivos a través da implantación de materias que garantan a correcta aprendizaxe, entre outros, de conceptos e normativa básica en prevención de riscos laborais, responsabilidades en materia de prevención de riscos laborais, riscos emerxentes e calquera outra materia específica en atención ás diferentes áreas de coñecemento.

No desenvolvemento das prácticas dos estudantes asegúranse os obxectivos establecidos no anexo e no apartado de integración da actividade preventiva na docencia desenvolvida no anexo I deste acordo.

O Consello de Universidades proporá ás Axencias de Avaliación de Calidade e Acreditación, tanto no ámbito nacional como autonómico, a conveniencia da valoración da integración transversal da prevención riscos laborais nos plans de estudo no ámbito das acreditacións e verificacións dos títulos universitarios.

Nos procesos selectivos e de promoción do persoal de administración e servizos empregado nas universidades teranse en conta para os efectos de fase de concurso e fase de oposición os contidos deste Acordo, segundo a Lei 30/1992 e sempre que non contraveña o que estableza a LOU, modificada pola LOMLOU.

Nos procesos selectivos para o acceso a prazas dos corpos docentes universitarios e persoal docente e investigador contratado teranse en conta os méritos xerados na actividade docente e investigadora en materia de prevención de riscos laborais.

Facilitaráselle a posibilidade de realizar cursos de formación en materia de prevención de riscos laborais, a distancia ou presenciais, a toda a comunidade universitaria.